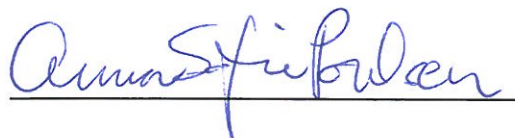

Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S

Skansevej 2
3700 Rønne
CVR-nr. 31 81 62 11

Årsrapport for 2017

Årsrapporten er fremlagt og godkendt på selskabets
ordinære generalforsamling den 18. maj 2018

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Annette Stenbol", is written over a horizontal line.

dirigent

Indholdsfortegnelse

	Side
Påtegninger	
Ledespåtegning	1
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	3
Ledelsesberetning	
Selskabsoplysninger	6
Koncernoversigt	7
Hoved- og nøgletal	8
Ledelsesberetning	9
Koncern- og årsregnskab	
Anvendt regnskabspraksis	13
Resultatopgørelse 1. januar - 31. december 2017	24
Balance 31. december 2017	25
Egenkapitalopgørelse	29
Pengestrømsopgørelse 1. januar - 31. december 2017	31
Noter til årsrapporten	32

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 og resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter samt af koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017.

Koncernregnskabet for 2017 er væsentligt påvirket af indregningen af nedskrivningen af anlægsaktiver i dattervirksomheden Bornholms El-Net A/S samt indregning af udskudt skat på dattervirksomhederne Bornholms Vand A/S', Bornholms Spildevand A/S' og Bornholms Varme A/S' anlægsaktiver foranlediget af Landsrettens afgørelse i skattesagen af 16. januar 2018 samt indregning af en tilsvarende opkrævningsret og tidsmæssige forskelle hos selskabernes forbrugere. Der henvises til note 1 herom.

Der er betydelig usikkerhed knyttet til den indregnede udskudte skat samt den tilsvarende lovbestemte opkrævningsret og de tidsmæssige forskelle vedrørende udskudt skat. Der henvises til note 2 herom.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og selskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og for koncernens og selskabets finansielle stilling.

Rønne, den 20. april 2018

Direktion

Rasmus Sielemann Christensen
adm. direktør

Claes Leisgaard Graff
direktør

Ledelsespåtegning

Bestyrelse

Lars Bentzon Goldschmidt

formand

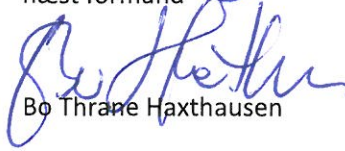

Ulla Röttger

Betina Gourvan Haagensen

næst formand

Bo Thrane Haxthausen

Linda Kofoed Persson

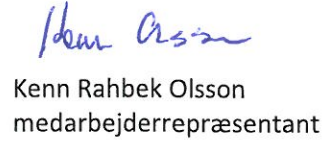
Brian Kofoed

Bjarne Carsten Westerdahl

Carsten Raad Petersen

Kenn Rahbek Olsson
medarbejderrepræsentant

Poul Christian Richardt Bloch
medarbejderrepræsentant

Jørn Hansen Westh
medarbejderrepræsentant

Sven-Erik Pedersen
medarbejderrepræsentant

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejeren i Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet" (herefter benævnt "regnskaberne"). Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Fremhævelse af forhold i regnskabet

Vi henleder opmærksomheden på note 1, hvoraf det fremgår, at årsregnskabet for 2017 er væsentligt påvirket af indregningen af udskudt skat på dattervirksomhederne Bornholms Spildevand A/S', Bornholms Vand A/S' og Bornholms Varme A/S' anlægsaktiver foranlediget af Landsrettens afgørelse i skattesagen af 16. januar 2018 samt indregning af en tilsvarende opkrævningsret hos selskabets forbrugere.

Vi henleder opmærksomheden på note 2, hvoraf det fremgår, at der er betydelig usikkerhed knyttet til den indregnede udskudte skat samt til den tilsvarende lovbestemte opkrævningsret vedrørende udskudt skat.

Dette forhold har ikke medført modifikation til vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde regnskaberne uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskaberne som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af regnskaberne.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskaberne, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskaberne omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskaberne er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskaberne eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskaberne og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Aarhus, den 20. april 2018

ERNST & YOUNG
Godkendt revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

Claus Hammer-Pedersen
statsaut. revisor
MNE-nr. mne21334

Michael N.C. Nielsen
statsaut. revisor
MNE-nr. mne26738

Selskabsoplysninger

Selskabet

Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S
Skansevej 2
3700 Rønne

Telefon: 56900000

CVR-nr.: 31 81 62 11

Regnskabsperiode: 1. januar - 31. december 2017

Hjemsted: Bornholm

Bestyrelse

Lars Bentzon Goldschmidt, formand
Betina Gourvan Haagensen, næstformand
Linda Kofoed Persson
Ulla Röttger
Bo Thrane Haxthausen
Brian Kofoed
Bjarne Carsten Westerdahl
Carsten Raad Petersen
Kenn Rahbek Olsson, medarbejderrepræsentant
Poul Christian Richardt Bloch, medarbejderrepræsentant
Jørn Hansen Westh, medarbejderrepræsentant
Sven-Erik Pedersen, medarbejderrepræsentant

Direktion

Rasmus Sielemann Christensen, adm. direktør
Claes Leisgaard Graff, direktør

Revision

ERNST & YOUNG
Godkendt Revisionspartnerselskab
Værkmestergade 25
8000 Aarhus C

Koncernoversigt

Moderselskab

Bornholms Energi og Forsyning
Holding A/S
Nom. DKK 10.001.000

**Konsoliderede
dattervirksomheder**

100% Bornholms Energi A/S
Nom. DKK 1.000.000

100% Bornholms EI-Produktion A/S
Nom. DKK 5.000.000

100% Bornholms EI-Net A/S
Nom. DKK 10.000.000

100% Bornholms Energi og Forsyning
A/S
Nom. DKK 502.000

100% BOKRAFT A/S
Nom. DKK 1.000.000

100% Bornholms Vand A/S
Nom. DKK 5.000.000

100% Bornholms Varme A/S
Nom. DKK 500.000

100% Bornholms Spildevand A/S
Nom. DKK 10.000.000

Hoved- og nøgletal

Set over en 5-årig periode kan selskabets udvikling beskrives ved følgende hoved- og nøgletal:

	Koncern				
	2017	2016	2015	2014	2013
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Hovedtal					
Nettoomsætning*	640.861	383.565	364.611	390.856	406.491
Resultat af ordinær primær drift	31.048	35.194	40.670	30.830	26.933
Resultat af finansielle poster	-18.705	-18.327	-18.799	-23.697	20.177
Årets resultat*	-119.873	12.271	7.339	17.348	17.689
Balance					
Balancesum	3.156.808	3.127.446	2.945.393	2.725.745	2.810.943
Investering i materielle anlægsaktiver	-184.850	-291.581	-201.279	-159.030	-193.003
Egenkapital	1.755.989	1.876.585	1.873.638	1.875.652	1.856.769
Nøgletal					
Overskudsgrad	4,8%	9,2%	11,2%	7,9%	6,6%
Afkastningsgrad	1,0%	1,2%	1,4%	1,1%	1,0%
Soliditetsgrad	55,6%	60,0%	63,6%	68,8%	66,1%
Forrentning af egenkapital	-6,6%	0,7%	0,4%	0,9%	1,0%

*Nettoomsætningen er for 2017 væsentligt påvirket af særlige forhold, som er beskrevet i note 1 i årsregnskabet.

Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Finansforeningens anbefalinger. Der henvises til definitioner i afsnittet for anvendt regnskabspraksis.

Ved ændring af anvendt regnskabspraksis og væsentlige fejl er der foretaget tilpasning af sammenligningstal for 2016, mens sammenligningstal for 2013 til 2015 er ikke tilrettet. Der henvises til omtale heraf i afsnittet for anvendt regnskabspraksis.

Ledelsesberetning

Koncernens væsentligste aktiviteter

Med virkning fra 1. januar 2016 blev den nye koncern etableret ved en fusion mellem det tidligere Østkraft Holding A/S og Bornholms Forsyning A/S.

Koncernens er en multiforsyningsvirksomhed, der er 100% ejet af Bornholms Regionskommune. Koncernens formål er at drive henholdsvis el- og varmeproduktionsvirksomhed, elnetvirksomhed, elhandelsvirksomhed samt vand-, spildevand- og varmeforsyningsvirksomhed og anden virksomhed, som har tilknytning hertil, og som kan udøves inden for rammerne af lovgivningen, herunder kommunalfuldmagten.

Usædvanlige forhold, som har påvirket årsregnskabet

Koncernen har modtaget en afgørelse fra SKAT, hvor SKAT afviser de af koncernen anvendte myndighedsfastsatte standardpriser som udtryk for anlægsaktivernes skattemæssige indgangsværdier. SKAT har lagt til grund, at de skattemæssige indgangsværdier skal beregnes skønsmæssigt ud fra en tillempet DCF-model. Principperne herfor har SKAT beskrevet i en vejledning offentliggjort den 10. juni 2011. Det er SKATs vurdering, at de skattemæssige indgangsværdier på anlægsaktiverne er betydeligt lavere end de myndighedsfastsatte standardpriser. Koncernen, samt branchen i øvrigt, var uenig i SKATs afgørelser, hvorfor disse blev påklaget til Landsskatteretten.

Landsskatteretten har i kendelser af 26. juni 2014 afsagt de første afgørelser vedrørende problemstillingen og disse er i overvejende grad faldet ud til SKATs fordel. Afgørelserne blev anket, idet branchen var af den opfattelse, at de ikke er i overensstemmelse med lovens ordlyd samt intentionerne med Vandsektorloven.

Sagen blev af branchen indbragt for de civile domstole ved to pilotsager i Landsretten. Østre Landsret afsagde den 16. januar 2018 domme i de to pilotsager. Østre Landsret gav med dissens SKAT medhold og godkendte hermed, at SKAT kunne foretage et skøn over de skattemæssige indgangsværdier. Der har hidtil ikke været indregnet udskudt skat vedrørende de materielle anlægsaktiver ved stiftelsen, som er anfægtet af SKAT, henset til den betydelige usikkerhed der har været omkring de skattemæssige indgangsværdier jf. ovenstående sager. Som følge af dommene i Østre Landsret ser koncernen sig nu nødsaget til at indregne en udskudt skat baseret på de af SKAT opgjorte værdier af koncernens anlægsaktiver ved stiftelsen.

Ledelsesberetning

Betalte selskabsskatter anses i henhold til indtægtsreguleringen for vandselskaber (bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber § 23 stk. 4 nr. 4 og 5) som en omkostning, der justerer koncernens økonomiske ramme og dermed kan tillægges vandkoncernens takster krone for krone. Den udskudte skat i et vandselskab svarer til en forventet skattebetaling på sigt og udgør dermed efter ledelsens opfattelse en opkrævningsret hos koncernens forbrugere på en tilsvarende størrelse. Opkrævningsretten har ikke tidligere været indregnet i koncernens årsregnskab. Med de væsentlige justeringer til den udskudte skat, der er indregnet i årsregnskabet, finder ledelsen, at det giver et mere retvisende billede af koncernens årsregnskab og dermed koncernens finansielle stilling at indregne opkrævningsretten i årsregnskabet. Hvis opkrævningsretten ikke blev indregnet i årsregnskabet ville koncernens egenkapital blive væsentligt formindsket svarende til den udskudte skat baseret på de af SKAT opgjorte værdier af koncernens anlægsaktiver ved stiftelsen, hvilket efter ledelsens opfattelse ikke er retvisende, idet selskabsskat kan opkræves hos forbrugerne krone for krone. Indregning af opkrævningsretten er et ændret regnskabsmæssigt skøn, som har medført en forøgelse af nettoomsætningen for 2017 med 187.395 t.kr.

Der henvises til note 1 i årsregnskabet.

Bornholms EI-Net A/S' har de seneste år realiseret negative resultater og som følge af ny økonomisk regulering er der usikkerhed om selskabets fremtidige indtægtsgrundlag. På dette grundlag har selskabets ledelse vurderet, at der er indikationer på værdiforringelse og har derfor udarbejdet en nedskrivningstest pr. 31. december 2017. Udgangspunktet for selskabets nedskrivningsmodel er en eksplicit defineret budgetperiode fra 2018 til 2027, hvilket er i overensstemmelse med EL-reguleringsudvalgets anbefaling, og dermed også følger de fremtidige reguleringsperioder. Nedskrivningsmodellen tager afsæt i en Discounted Cash Flow-model (DCF-model).

Den daglige ledelse er opmærksom på, at der ved anvendelse af en sådan nedskrivningsmodel uundgåeligt er forbundet en vis usikkerhed omkring forudsætningerne anvendt i modellen. De anvendte forudsætninger har derfor stor indvirkning på resultatet af nedskrivningsbehovet på selskabets nedaktiver.

Selskabets nedskrivningstest udviser et nedskrivningsbehov på selskabets netaktiver i niveauet 200 mio. kr., og som følge heraf er det valgt at nedskrive selskabets netaktiver med t.kr. 200.000. Nedskrivningen på selskabets netaktiver har dermed en væsentlig indvirkning på Bornholms EI-Net A/S resultat for regnskabsåret 2017.

Der henvises endvidere til omtalen i note 1 i årsregnskabet.

Der har derudover ikke været usædvanlige forhold i regnskabsåret

Ledelsesberetning

Usikkerhed ved indregning og måling

Branchen har valgt at anke de to pilotsager til Højesteret. Såfremt branchen vinder sagerne i Højesteret kan det betyde en reduktion af den nu indregnede udskudte skat. Der er således usikkerhed knyttet til den endelige opgørelse af udskudt skat af anlægsaktiver. Ændringer til den indregnede udskudte skat vil have en tilsvarende beløbsmæssig effekt på den indregnede opkrævningsret og de tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalingen.

Der er derfor usikkerhed knyttet til dette forhold.

Der henvises til note 2 i årsregnskabet.

Udviklingen i aktiviteter og økonomiske forhold

Koncernens resultatopgørelse for 2017 udviser et underskud på t.kr. 119.873 sammenlignet med et overskud i 2016 på t. kr. 12.271. Koncernens balance pr. 31. december 2017 udviser en egenkapital på t.kr. 1.755.989 sammenlignet med en egenkapital i 2016 på t.kr. 1.876.585.

Årets resultat er positivt påvirket af indregning af opkrævningsret vedrørende udskudt skat på t.kr. 16.325 i Bornholms Vand og Bornholms Spildevand, men negativt påvirket af nedskrivninger af anlægsaktiver på t.kr. 156.000 i Bornholms El-Net A/S. Der henvises til ovenstående afsnit vedrørende usædvanlige forhold med påvirkning på indregning og måling.

Henset til nedskrivningerne af anlægsaktiverne i Bornholms El-Net A/S anser ledelsen årets resultat for utilfredsstillende og har derfor iværksat en række tiltag for at vende udviklingen.

I 2017 investerede koncernen fortsat væsentligt i materielle anlægsaktiver, særligt anlæg knyttet til produktion af el og varme. Af væsentligste projekter kan nævnes ombygningen af kraftvarmeværket i Rønne til 100% biomasse der blev afsluttet og værket taget i brug 1. april 2017. Dernæst har koncernen fortsat udrulningen af fjernaflæste målere i elnettet. Endvidere kan nævnes investeringerne i fjernvarmeforsyning til Nordlandet, hvor der i året blev færdiggjort udbygning af varmeværket i Hasle, færdiggørelse transmissionsledningerne til Nordlandet, og hvor der også er blevet etableret hovedledninger og stikledninger til Allinge og Sandvig.

Virksomhedens forventede udvikling, herunder særlige forudsætninger og usikre faktorer

For 2018 forventes der et forbedret resultat som følge af den i 2017 foretagne nedskrivning i Bornholms El-Net A/S og de dermed afledte reducerede afskrivninger.

I 2018 fortsætter arbejderne omkring levering af fjernvarme til Nordlandet. Til finansiering af investeringerne er der optaget 2 byggelån som i forbindelse med afslutning af projektorerne i 2018 og 2019 omlægges til almindelige langfristede lån.

I december 2017 opsagde koncernen varmeaftalen med Rønne Vand og Varme A.m.b.a. Aftalen løber herefter i yderligere 2 år og der er indledt forhandlinger om indgåelse af en ny varmeaftale.

Ledelsesberetning

Der forventes ny økonomisk regulering på flere af koncernens forretningsområder. På elnet kom der ny økonomisk regulering pr. 1. januar 2018 og på varme har myndighederne igangsat indledende arbejder med at indføre ny økonomisk regulering. Der er endnu usikkerhed om tidspunktet for implementering og den konkrete udmøntning af ny økonomisk regulering på varmeområdet.

Særlige risici, herunder forretningsmæssige og finansielle risici

Driftsmæssige risici

Det er ledelsens vurdering, at koncernen ikke er disponeret for særlige drifts risici ud over almindeligt forekommende risici i de brancher, som selskabet opererer inden for.

Renterisici

Koncernen har ingen særlige renterisici. Koncernens rentebærende gæld er i al væsentlighed fastforrentet.

Virksomhedens påvirkning af det eksterne miljø og foranstaltninger til forebyggelse, reduktion m.v.

Der kan læses om koncernens påvirkning af det eksterne miljø i den lovpligtige redegørelse om samfundsansvar i henhold til Årsregnskabslovens § 99a, som kan læses på <http://www.beof.dk/csr>

Lovpligtig redegørelse for samfundsansvar

Den lovpligtige redegørelse om samfundsansvar i henhold til Årsregnskabslovens § 99a kan læses på <http://www.beof.dk/csr>

Lovpligtig redegørelse for det underrepræsenterede køn

Den lovpligtige redegørelse om mål og politikker for de underrepræsenterede køn i henhold til Årsregnskabslovens § 99a kan læses på <http://www.beof.dk/csr>

Betydningsfulde hændelser, som er indtruffet efter regnskabsårets afslutning

Der er efter regnskabsårets afslutning ikke indtruffet begivenheder, som væsentligt vil kunne påvirke selskabets finansielle stilling.

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S for 2017 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store virksomheder i regnskabsklasse C.

I henhold til Årsregnskabslovens §86 stk. 4 udarbejdes der ikke pengestrømsopgørelse for moderselskabet.

Årsrapporten for 2017 er aflagt i t.kr.

Ændring i anvendt regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis er ændret vedrørende indregning af tilslutningsbidrag, da dette vurderes at give et mere retvisende billede.

I tidligere år er tilslutningsbidrag i forbindelse med faktureringen indregnet som nettoomsætning. Fra og med 2017 periodiseres de modtagne tilslutningsbidrag over brugstiden (40-75 år).

Sammenligningstal er tilpasset den ændrede regnskabspraksis.

Den akkumulerede virkning af praksisændringerne udgør pr. 31. december 2017:

- Årets resultat før skat reduceres med t.kr. 5.248 (2016 t.kr. -772)

- Årets skat af praksisændringen udgør t.kr. 1.155 (2016 t.kr. 170)

- Årets resultat efter skat reduceres med t.kr. 4.093 (2016 t.kr. 602)

Balancesummen for koncernen er uændret både pr. 31. december 2017 og 31. december 2016. I moderselskabet er balancesummen reduceret med 17 mio. kr.

Bortset fra ovennævnte områder er den anvendte regnskabspraksis uændret i forhold til sidste år.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder afskrivninger og nedskrivninger.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde koncernen og moderselskabet og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen og moderselskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Anvendt regnskabspraksis

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S og dattervirksomheder, hvori Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S direkte eller indirekte besidder mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse.

Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesidelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem konsoliderede virksomheder.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomheders dagsværdi af nettoaktiver og forpligtelser på anskaffelsestidspunktet.

Dagsværdi

Dagsværdiansættelsen tager udgangspunkt i det primære marked. Hvis et primært marked ikke eksisterer, tages udgangspunkt i det mest fordelagtige marked, som er det marked, som maksimerer prisen på aktivet eller forpligtelsen fratrukket transaktions- og/eller transportomkostninger.

Alle aktiver og forpligtelser, som måles til dagsværdi, eller hvor dagsværdien oplyses, er kategoriseret efter dagsværdihierarkiet, som beskrevet nedenfor:

Niveau 1: Værdi opgjort ud fra dagsværdien på tilsvarende aktiver/forpligtelser på et velfungerende marked

Niveau 2: Værdi opgjort ud fra anerkendte værdiansættelsesmetoder på baggrund af observerbare markedsinformationer

Niveau 3: Værdi opgjort ud fra anerkendte værdiansættelsesmetoder og rimelige skøn foretages på baggrund af ikke-observerbare markedsinformationer.

Anvendt regnskabspraksis

Økonomisk regulering

Over-/underdækning

Koncernselskaberne Bornholms Vand A/S og Bornholms Spildevand A/S samt Bornholms El-Net A/S er indtægtsrammeregulering efter vandsektorloven og elforsyningsloven. Bornholms Varme A/S er underlagt det særlige "hvile-i-sig-selv" princip i henhold til varmforsyningsloven. For alle selskaberne medfører reguleringen, at årets over- eller underdækning, opgjort efter nærmere fastsatte regler, skal tilbageføres eller kan opkræves hos forbrugerne ved indregning i efterfølgende års priser. Årets over- eller underdækning indregnes derfor i nettoomsætningen. Den akkumulerede over- eller underdækning efter lovens regler er udtryk for et mellemværende med forbrugeren, og indregnes i balancen under gæld eller tilgodehavender.

Tidsmæssige forskelle i forbrugerbetaling

Investeringen i grunde, bygninger, produktionsanlæg og andre anlæg indregnes i varmeprisen i henhold til varmforsyningslovens regler om afskrivning og henlæggelser og er udtryk for kundens finansiering af anlægsinvesteringer. I årsrapporten indregnes afskrivningerne over aktivernes forventede brugstid.

Tidsmæssige forskelle mellem indregning i varmeprisen og i årsrapporten udtrykker således enten en udskudt eller fremskudt betaling fra kunden i forhold til den regnskabsmæssige værdi, der vil udlignes over tid. Forskellene indregnes i balancen under henholdsvis tilgodehavender eller gæld.

Resultatopgørelsen

Segmentoplysninger

Der gives oplysninger på forretningssegmenter og geografiske markeder. Segmentoplysningerne følger koncernens regnskabspraksis, risici og interne økonomistyring.

Nettoomsætning

Nettoomsætningen måles til dagsværdien af det aftalte vederlag ekskl. moms og afgifter. Alle former for afgivne rabatter er fratrukket i nettoomsætningen. PSO og nettatariffer ved elhandel indgår ikke i omsætningen.

Ændring i overdækning samt regulering af opkrævningsretten vedrørende udskudt skat er reguleret i nettoomsætningen.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer indeholder det forbrug af råvarer og hjælpematerialer, der er anvendt for at opnå årets nettoomsætning, herunder køb af el, flis, kul samt omkostninger til indvinding af vand, miljøanalyser, drift og vedligeholdelse af ledningsnettet, renseanlæg, bassiner, rensning af spildevand, tømningsskema samt bidrag vedrørende vejafvanding m.v.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder regskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes aktiviteter, herunder fortjeneste ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Anvendt regnskabspraksis

Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes aktiviteter, herunder tab ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til distribution, salg, reklame, administration, lokaler, tab på debitorer, operationelle leasingomkostninger mv.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager, inklusive feriepenge og pensioner samt andre omkostninger til social sikring m.v. til selskabets medarbejdere. I personaleomkostninger er fratrukket modtagne godtgørelser fra offentlige myndigheder.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Finansielle poster omfatter renteindtægter og -omkostninger, finansielle omkostninger ved finansiel leasing, amortisering af realkreditlån samt tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen mv.

Resultat af kapitalandele i dattervirksomheder

I modervirksomhedens resultatopgørelse indregnes den forholdsmæssige andel af de enkelte dattervirksomheders resultat efter skat efter fuld eliminering af intern avance/tab.

Skat af årets resultat

Modervirksomheden er omfattet af de danske regler om tvungen sambeskatning af koncernens danske dattervirksomheder. Dattervirksomheder indgår i sambeskatningen fra det tidspunkt, hvor de indgår i konsolideringen i koncernregnskabet og frem til det tidspunkt, hvor de udgår fra konsolideringen.

Modervirksomheden er administrationsselskab for sambeskatningen og afregner som følge heraf alle betalinger af selskabsskat med skattemyndighederne.

Den aktuelle danske selskabsskat fordeles ved afregning af sambeskatningsbidrag mellem de sambeskatte virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster. I tilknytning hertil modtager virksomheder med skattemæssigt underskud sambeskatningsbidrag fra virksomheder, der har kunnet anvende dette underskud til nedsættelse af eget skattemæssigt overskud.

Årets skat, som består af årets aktuelle selskabsskat og ændring i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte i egenkapitalen.

Anvendt regnskabspraksis

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Erhvervet goodwill måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Goodwill afskrives lineært over den økonomiske brugstid, der er vurderet til 10 år. Afskrivningsperioden er foretaget ud fra en vurdering af den erhvervede virksomheds markedsposition og indtjeningsprofil.

Fortjeneste og tab ved salg af immaterielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste og tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter eller andre driftsomkostninger.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Afskrivningsgrundlaget opgøres under hensyntagen til aktivets restværdi efter afsluttet brugstid og reduceres med eventuelle nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde. Afskrivningsperioden og restværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revurderes årligt. Overstiger restværdien aktivets regnskabsmæssige værdi, ophører afskrivning.

Ved ændring i afskrivningsperioden eller restværdien indregnes virkningen for afskrivninger fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssigt skøn.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til brug. For egne fremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og løn.

Renteomkostninger på lån optaget direkte til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen over fremstillingsperioden. Alle indirekte henførbare låneomkostninger indregnes i resultatopgørelsen.

Kostprisen på et samlet aktiv opdeles i separate bestanddele, der afskrives hver for sig, hvis brugstiden på de enkelte bestanddele er forskellig.

Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider og restværdier:

	Brugstid
Bygninger	10-80 år
Ledningsnet til el, vand, spildevand og varme	30-100 år
Pumpestationer og forsinkelsesbassiner	20-50 år
Produktionsanlæg og maskiner	10-50 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-30 år

Anvendt regnskabspraksis

Fortjeneste eller tab ved salg af materielle anlægsaktiver indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter henholdsvis andre driftsomkostninger.

Restværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revurderes årligt. Overstiger restværdien aktivets regnskabsmæssige værdi, ophører afskrivning. Ved ændring i restværdien indregnes virkningen for afskrivninger fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssigt skøn.

I forbindelse med udskillelsen af Bornholms Vand A/S og Bornholms Spildevand A/S for Bornholms Regionskommune blev værdiansættelsen af overtagne materielle anlægsaktiver baseret på vandsektorloven, jf. lov nr. 469 af 12. juni 2009. Der eksisterer ikke et effektivt marked for selskabets tekniske anlæg. Værdiansættelsen af de overtagne materielle anlægsaktiver er derfor som udgangspunkt sket ved anvendelse af nedskrevne genanskaffelsesværdier i pris- og levetidskataloget, som udtryk for en estimeret dagsværdi af de tekniske anlæg.

Leasingkontrakter

Leasingkontrakter vedrørende materielle anlægsaktiver, hvor selskabet har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiel leasing), indregnes i balancen som aktiver. Aktiverne måles ved første indregning til opgjort kostpris svarende til laveste værdi af dagsværdi af det leasede aktiv og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser. Ved beregning af nutidsværdien anvendes leasingaftalens interne rente eller alternativt virksomhedens lånerente som diskonteringsfaktor. Finansielt leasede aktiver behandles herefter som virksomhedens øvrige anlægsaktiver.

Den kapitaliserede restleasingforpligtelse indregnes i balancen som en gældsforpligtelse, og leasingydelsens rentedel indregnes over kontraktens løbetid i resultatopgørelsen.

Alle øvrige leasingkontrakter er operationel leasing. Ydelser i forbindelse med operationel leasing og øvrige lejeaftaler indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid. Selskabets samlede forpligtelse vedrørende operationelle leasing- og lejeaftaler oplyses under eventualposter mv.

Kapitalandele i dattervirksomheder

Kapitalandele i dattervirksomheder måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes indre værdi opgjort efter koncernens regnskabspraksis med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Kapitalandele i dattervirksomheder med regnskabsmæssig negativ indre værdi måles til kr. 0, og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives, i det omfang tilgodehavendet er uerholdeligt. I det omfang modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække en underbalance, der overstiger tilgodehavendet, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser.

Nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder bindes som reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen, i det omfang den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen. Udbytter fra dattervirksomheder, der forventes vedtaget inden godkendelsen af årsrapporten for Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S, bindes ikke på opskrivningsreserven.

Anvendt regnskabspraksis

Finansielle anlægsaktiver

Lovbestemt opkrævningsret måles til kostpris eller en lavere nettorealiseringsværdi.

Betalte selskabsskatter anses i henhold til indtægtsreguleringen for vandselskaber (bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber § 23 stk. 4 nr. 4 og 5) som en omkostning, der justerer selskabets økonomiske ramme og dermed kan tillægges vandselskabets takster krone for krone. Den udskudte skat svarer til en forventet skattebetaling på sigt og dermed til en opkrævningsret hos selskabets forbrugere på en tilsvarende størrelse.

Værdiforringelse af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver samt kapitalandele i dattervirksomheder vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse, ud over det som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Genindvindingsværdi er den højeste værdi af nettosalgspris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelse af aktivet eller aktivgruppen og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-metoden. Er nettorealiseringsværdien lavere end kostprisen, nedskrives til denne lavere værdi.

Kostpris for handelsvarer samt råvarer og hjælpematerialer omfatter anskaffelsespris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Nettorealiseringsværdien for varebeholdninger opgøres som salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der afholdes for at effektuere salget. Værdien fastsættes under hensyntagen til varebeholdningens omsættelighed, ukurans og forventet udvikling i salgspris.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris.

Der foretages nedskrivning til imødegåelse af tab, hvor der vurderes at være indtruffet en objektiv indikation på, at et tilgodehavende er værdiforringet.

Nedskrivninger opgøres som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender og nutidsværdien af de forventede pengestrømme, herunder realiseringsværdi af eventuelle modtagne sikkerhedsstillelser. Som diskonteringsrentesats anvendes den effektive rente for det enkelte tilgodehavende eller portefølje.

Anvendt regnskabspraksis

Såfremt de hos forbrugerne opkrævede beløb er lavere end selskabernes indtægtsrammer, indregnes forskellen i balancen som et tilgodehavende i det omfang underdækningen forventes opkrævet.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under omsætningsaktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Værdipapirer

Værdipapirer, der består af børsnoterede aktier, måles til dagsværdi på balancedagen.

Egenkapital

Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode

Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode i moderselskabets årsregnskab omfatter nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder i forhold til kostpris.

Reserven kan elimineres ved underskud, realisation af kapitalandele eller ændring i regnskabsmæssige skøn.

Reserven kan ikke indregnes med et negativt beløb.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser omfatter pensionsforpligtelser til tjenestemænd. Hensatte forpligtelser indregnes, når selskabet som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at indfrielse af forpligtelsen vil medføre et forbrug af selskabets økonomiske ressourcer.

Ydelsesbaserede pensionsforpligtelser indregnes i balancen på baggrund af aktuarmæssig opgørelse af forpligtelserne og dagsværdierne af de tilhørende pensionsaktiver. Aktuarmæssige gevinster og tab hidrører fra ændringer i de aktuarmæssige forudsætninger, herunder demografiske og makroøkonomiske forhold, og indregnes direkte på egenkapitalen. Pensionsomkostninger, som indregnes i resultatopgørelsen, består af omkostninger til pensioner som vedrører regnskabsåret, beregnede renteomkostninger samt afkast af de tilhørende pensionsaktiver.

Selskabsskat og udskudt skat

Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S hæfter som administrationsselskab for dattervirksomhedernes selskabsskatter over for skattemyndighederne.

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter.

Skyldige og tilgodehavende sambeskatningsbidrag indregnes i balancen som 'Tilgodehavende sambeskatningsbidrag' eller 'Skyldige sambeskatningsbidrag'.

Anvendt regnskabspraksis

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gældsmetode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Der foretages regulering af udskudt skat vedrørende foretagne elimineringer af urealiserede koncerninterne avancer og -tab.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettiget skattemæssigt underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed. Eventuelle udskudte nettoskatteaktiver måles til nettorealiseringsværdi.

Gældsforpligtelser

Finansielle forpligtelser indregnes ved lånoptagelse til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rente, så forskellen mellem provenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

I finansielle forpligtelser indregnes tillige den kapitaliserede restleasingforpligtelse på finansielle leasingkontrakter.

Øvrige gældsforpligtelser, som omfatter gæld til leverandører, tilknyttede virksomheder samt anden gæld, måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Reguleringsmæssig overdækning

Overstiger de hos forbrugerne opkrævede beløb selskabernes indtægtsrammer, indregnes forskellen i balancen som gældsforpligtelser.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under passiver, omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende år, herunder tilslutningsbidrag, som indregnes over anlæggets økonomiske levetid.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post. Hvis valutapositioner anses for sikring af fremtidige pengestrømme, indregnes værdireguleringerne direkte på egenkapitalen.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter indregnes første gang i balancen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter indgår i andre tilgodehavender, henholdsvis anden gæld.

Anvendt regnskabspraksis

Ændring i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af fremtidige pengestrømme, indregnes i andre tilgodehavender eller anden gæld og i egenkapitalen. Resulterer den fremtidige transaktion i indregning af aktiver eller forpligtelser, overføres beløb, som tidligere er indregnet under egenkapitalen, til kostprisen for henholdsvis aktivet eller forpligtelsen. Resulterer den fremtidige transaktion i indtægter eller omkostninger, overføres beløb, som er indregnet i egenkapitalen, til resultatopgørelsen i den periode, hvor det sikrede påvirker resultatopgørelsen.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens pengestrømme fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året, årets forskydning i likvider og koncernens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres som koncernens andel af resultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af virksomheder og aktiviteter samt køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af koncernens aktiekapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, afdrag på rentebærende gæld og betaling af udbytte til selskabsdeltagere.

Likvider

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristede værdipapirer med en løbetid under 3 måneder, og som uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger, og hvorpå der kun er ubetydelige risici for værdiændringer.

Anvendt regnskabspraksis

Hoved- og nøgletaloversigt

Forklaring af nøgletal.

Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkastningsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Gennemsnitlige aktiver}}$
Soliditetsgrad	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Samlede aktiver ultimo}}$
Forrentning af egenkapital	$\frac{\text{Ordinært resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december 2017

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2017 t.kr.	2016 t.kr.	2017 t.kr.	2016 t.kr.
Nettoomsætning	3	640.861	383.565	0	6.257
Andre driftsindtægter		11.074	15.499	2.304	5.925
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer		-168.046	-137.555	0	0
Andre eksterne omkostninger		-52.707	-43.926	-4.284	-9.690
Bruttoresultat		431.182	217.583	-1.980	2.492
Personaleomkostninger	4	-80.520	-80.664	35	-6.488
Resultat før af- og nedskrivninger		350.662	136.919	-1.945	-3.996
Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver		-314.529	-100.237	0	0
Andre driftsomkostninger		-5.085	-1.488	0	0
Resultat før finansielle poster		31.048	35.194	-1.945	-3.996
Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder		0	0	-120.397	13.627
Finansielle indtægter	5	11.538	10.604	11.142	10.111
Finansielle omkostninger	6	-30.243	-28.931	-8.525	-7.523
Resultat før skat		12.343	16.867	-119.725	12.219
Skat af årets resultat	7	-132.216	-4.596	-148	52
Årets resultat		-119.873	12.271	-119.873	12.271
Resultatdisponering	8				

Balance 31. december 2017

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2017 t.kr.	2016 t.kr.	2017 t.kr.	2016 t.kr.
Aktiver					
Goodwill		0	540	0	0
Immaterielle anlægsaktiver	9	0	540	0	0
Grunde og bygninger		171.519	168.679	0	0
Produktionsanlæg og maskiner		876.073	928.996	0	0
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		37.384	40.622	0	0
Distributionsanlæg		1.486.442	1.451.482	0	0
Materielle anlægsaktiver under udførelse		96.143	219.831	0	0
Materielle anlægsaktiver	10	2.667.561	2.809.610	0	0
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	11	0	0	1.899.261	2.019.969
Tilgodehavender i tilknyttede virksomheder	12	0	0	10.000	10.000
Andre tilgodehavender	12	116.137	122.907	92.596	97.993
Deposita	12	325	312	0	0
Lovbestemt opkrævningsret	12	177.035	0	0	0
Finansielle anlægsaktiver		293.497	123.219	2.001.857	2.127.962
Anlægsaktiver i alt		2.961.058	2.933.369	2.001.857	2.127.962

Balance 31. december 2017 (Fortsat)

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2017 t.kr.	2016 t.kr.	2017 t.kr.	2016 t.kr.
Aktiver					
Råvarer og hjælpematerialer		41.409	45.163	0	0
Varebeholdninger		41.409	45.163	0	0
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		35.434	44.166	0	0
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		0	0	50	5.054
Andre tilgodehavender		23.384	21.569	8.266	0
Tilgodehavende hos Bornholms Regionskommune	13	5.338	1.991	0	0
Udskudt skatteaktiv	18	0	0	525	318
Selskabsskat		0	348	0	1.037
Periodeafgrænsningsposter	14	18.058	23.220	61	440
Underdækning og opkrævningsret vedr. klimatilpasning	15	47.149	45.650	0	0
Tidsmæssige forskelle i forbrugerbetaling		12.824	2.831	0	0
Tilgodehavender		142.187	139.775	8.902	6.849
Værdipapirer		0	17	0	17
Værdipapirer		0	17	0	17
Likvide beholdninger		12.154	9.122	0	0
Omsætningsaktiver i alt		195.750	194.077	8.902	6.866
Aktiver i alt		3.156.808	3.127.446	2.010.759	2.134.828

Balance 31. december 2017

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2017 t.kr.	2016 t.kr.	2017 t.kr.	2016 t.kr.
Passiver					
Virksomhedskapital	16	10.001	10.001	10.001	10.001
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode		0	0	522.202	642.910
Overført resultat		1.725.988	1.846.584	1.203.786	1.203.673
Andre reserver		20.000	20.000	20.000	20.000
Egenkapital		1.755.989	1.876.585	1.755.989	1.876.584
Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser	17	13.387	7.246	2.388	1.445
Hensættelse til udskudt skat	18	164.014	33.886	0	0
Hensatte forpligtelser i alt		177.401	41.132	2.388	1.445
Kreditinstitutter		781.101	862.678	60.922	70.736
Leasingforpligtelser		5.223	5.100	0	0
Klimatilpasningsprojekter		13.054	14.308	0	0
Tilslutningsbidrag		35.781	26.054	0	0
Langfristede gældsforpligtelser	19	835.159	908.140	60.922	70.736

Balance 31. december 2017 (Fortsat)

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2017 t.kr.	2016 t.kr.	2017 t.kr.	2016 t.kr.
Passiver					
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	19	125.828	51.299	9.577	9.463
Banker		13.342	24.205	4.382	20.701
Byggekredit		110.093	100.037	0	0
Leverandører af varer og tjenesteydelser		67.782	44.178	227	0
Gæld til tilknyttede virksomheder		0	0	176.993	153.400
Gæld til Bornholms Regionskommune		207	2.740	0	0
Sambeskønningsbidrag		0	806	239	806
Anden gæld		63.466	68.820	42	1.693
Periodeafgrænsningsposter		6.503	8.696	0	0
Overdækning		1.038	808	0	0
Kortfristede gældsforpligtelser		388.259	301.589	191.460	186.063
Gældsforpligtelser i alt		1.223.418	1.209.729	252.382	256.799
Passiver i alt		3.156.808	3.127.446	2.010.759	2.134.828
Usikkerhed ved indregning og måling	2				
Finansielle instrumenter	20				
Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor	21				
Eventualposter m.v.	22				
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	23				
Nærtstående parter og ejerforhold	24				

Egenkapitalopgørelse

Koncern

	<u>Virksomheds-</u> <u>kapital</u>	<u>Overført</u> <u>resultat</u>	<u>Andre</u> <u>reserver</u>	<u>I alt</u>
Egenkapital 1. januar 2017	10.001	1.864.164	20.000	1.894.165
Nettoeffekt ved ændring af regnskabspraksis	0	-17.581	0	-17.581
Korrigeret egenkapital 1. januar 2017	10.001	1.846.583	20.000	1.876.584
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi	0	5.158	0	5.158
Aktuarmæssig regulering af pensionsforpligtelse	0	-6.760	0	-6.760
Årets resultat	0	-119.873	0	-119.873
Skat af egenkapitalbevægelser	0	880	0	880
Egenkapital 31. december 2017	10.001	1.725.988	20.000	1.755.989

Egenkapitalopgørelse

Moderselskab

	Virksomheds- kapital	Reserve for nettoopskriv- ning efter den indre værdis metode	Overført resultat	Andre reserver	I alt
Egenkapital 1. januar 2017	10.001	660.491	1.203.673	20.000	1.894.165
Nettoeffekt ved ændring af regnskabspraksis	0	-17.581	0	0	-17.581
Korrigeret egenkapital 1. januar 2017	10.001	642.910	1.203.673	20.000	1.876.584
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi	0	3.495	677	0	4.172
Aktuarmæssig regulering af pensionsforpligtelse	0	-3.806	-1.204	0	-5.010
Årets resultat	0	-120.397	524	0	-119.873
Skat af egenkapitalbevægelser	0	0	116	0	116
Egenkapital 31. december 2017	10.001	522.202	1.203.786	20.000	1.755.989

Pengestrømsopgørelse 1. januar - 31. december 2017

	Note	Koncern	
		2017 t.kr.	2016 t.kr.
Årets resultat		-119.873	12.271
Reguleringer	25	278.661	124.968
Ændring i driftskapital	26	29.549	-3.418
Pengestrømme fra drift før finansielle poster		188.337	133.821
Renteindbetalinger og lignende		11.964	10.604
Renteudbetalinger og lignende		-30.669	-28.931
Pengestrømme fra ordinær drift		169.632	115.494
Modtaget selskabsskat		348	0
Pengestrømme fra driftsaktivitet		169.980	115.494
Køb af materielle anlægsaktiver		-184.850	-291.630
Tilgang finansielle anlægsaktiver m.v.		-13	-12
Salg af materielle anlægsaktiver		10.402	376
Afdrag langfristede tilgodehavender		6.770	10.245
Pengestrømme fra investeringsaktivitet		-167.691	-281.021
Tilbagebetaling af gæld til kreditinstitutter		-52.418	-52.732
Nedbringelse af leasingforpligtelser		-1.656	-867
Tilbagebetaling af langfristet gæld i øvrigt		-2.828	0
Optagelse af gæld til kreditinstitutter		55.124	207.998
Indgåelse af leasingforpligtelser		2.492	755
Modtaget tilslutningsbidrag		10.892	5.468
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet		11.606	160.622
Ændring i likvider		13.895	-4.905
Likvide beholdninger		9.122	21.250
Kassekredit		-24.205	-31.428
Likvider 1. januar		-15.083	-10.178
Likvider 31. december		-1.188	-15.083
Likvider specificeres således:			
Likvide beholdninger		12.154	9.122
Kassekredit		-13.342	-24.205
Likvider 31. december		-1.188	-15.083

Noter

	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
1 Særlige poster				
Indregning af udskudt skat samt opkrævningsret vedr. udskudt skat på anlægsaktiver ved stiftelsen samt nedskrivning el-nettet.				
<i>Særlige poster indgår på følgende linjer i årsregnskabet:</i>				
Nettoomsætning	187.395	0	0	0
Af- og nedskrivninger	-200.000	0	0	0
Skat af årets resultat (regulering udskudt skat)	-131.071	0	0	0
Resultat af særlige poster, netto	-143.676	0	0	0

Bornholms Spildevand A/S, Bornholms Vand A/S og Bornholms Varme A/S har modtaget en afgørelse fra SKAT, hvor SKAT afviser de af selskaberne anvendte myndighedsfastsatte standardpriser som udtryk for anlægsaktivernes skattemæssige indgangsværdier. SKAT har lagt til grund, at de skattemæssige indgangsværdier skal beregnes skønsmæssigt ud fra en tillempet DCF-model. Principperne herfor har SKAT beskrevet i en vejledning offentliggjort den 10. juni 2011. Det er SKATs vurdering, at de skattemæssige indgangsværdier på anlægsaktiverne er betydeligt lavere end de myndighedsfastsatte standardpriser. Koncernen, samt branchen i øvrigt, er uenig i SKATs afgørelser, hvorfor disse blev påklaget til Landsskatteretten.

Landsskatteretten har i kendelser af 26. juni 2014 afsagt de første afgørelser vedrørende problemstillingen og disse er i overvejende grad faldet ud til SKATs fordel. Afgørelserne blev anket, idet branchen er af den opfattelse, at de ikke er i overensstemmelse med lovens ordlyd samt intentionerne med Vandsektorloven.

Sagen blev af branchen indbragt for de civile domstole ved to pilotsager i Landsretten. Østre Landsret afsagde den 16. januar 2018 domme i de to pilotsager. Østre Landsret gav med dissens SKAT medhold og godkendte hermed, at SKAT kunne foretage et skøn over de skattemæssige indgangsværdier. Der har hidtil ikke været indregnet udskudt skat vedrørende de materielle anlægsaktiver ved stiftelsen, som er anfægtet af SKAT, henset til den betydelige usikkerhed der har været omkring de skattemæssige indgangsværdier jf. ovenstående sager. Som følge af dommene i Østre Landsret ser selskabet sig nu nødsaget til at indregne den udskudte skat baseret på de af SKAT opgjorte værdier af koncernens anlægsaktiver ved stiftelsen.

Noter

Betalte selskabsskatter anses i henhold til indtægtsreguleringen for vandselskaber (bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber § 23 stk. 4 nr. 4 og 5) som en omkostning, der justerer selskabets økonomiske ramme og dermed kan tillægges vandselskabets takster krone for krone. Den udskudte skat i et vandselskab svarer til en forventet skattebetaling på sigt og udgør dermed efter ledelsens opfattelse en opkrævningsret hos selskabernes forbrugere på en tilsvarende størrelse. Opkrævningsretten har ikke tidligere været indregnet i selskabernes årsregnskab. Med de væsentlige justeringer til den udskudte skat, der er indregnet i årsregnskabet, finder ledelsen, at det giver et mere retvisende billede af årsregnskabet og dermed selskabernes finansielle stilling at indregne opkrævningsretten i årsregnskabet. Hvis opkrævningsretten ikke blev indregnet i årsregnskabet ville selskabernes egenkapital blive væsentligt formindsket svarende til den udskudte skat baseret på de af SKAT opgjorte værdier af selskabernes anlægsaktiver ved stiftelsen, hvilket efter ledelsens opfattelse ikke er retvisende, idet selskabsskat kan opkræves hos forbrugerne krone for krone.

Der indregnet en opkrævningsret på i alt 187.395 t.kr., hvoraf 171.071 t.kr. vedrører opkrævningsretten på udskudt skat af selskabernes anlægsaktiver ved stiftelsen og 16.325 t.kr. vedrører udskudt skat opstået i perioden 2009 - 2016.

Bornholms El-Net A/S' har de seneste år realiseret negative resultater og som følge af ny økonomisk regulering er der usikkerhed om selskabets fremtidige indtægtsgrundlag. På dette grundlag har selskabets ledelse vurderet, at der er indikationer på værdiforringelse og har derfor udarbejdet en nedskrivningstest pr. 31. december 2017. Udgangspunktet for selskabets nedskrivningsmodel er en eksplicit defineret budgetperiode fra 2018 til 2027, hvilket er i overensstemmelse med EL-reguleringsudvalgets anbefaling, og dermed også følger de fremtidige reguleringsperioder. Nedskrivningsmodellen tager afsæt i en Discounted Cash Flow-model (DCF-model).

Den daglige ledelse er opmærksom på, at der ved anvendelse af en sådan nedskrivningsmodel uundgåeligt er forbundet en vis usikkerhed omkring forudsætningerne anvendt i modellen. De anvendte forudsætninger har derfor stor indvirkning på resultatet af nedskrivningsbehovet på selskabets nedaktiver.

Selskabets nedskrivningstest udviser et nedskrivningsbehov på selskabets netaktiver i niveauet 200 mio. kr., og som følge heraf er det valgt at nedskrive selskabets netaktiver med 200 mio. kr. Nedskrivningen på selskabets netaktiver har dermed en væsentlig indvirkning på Bornholms El-Net A/S resultat for regnskabsåret 2017.

2 Usikkerhed ved indregning og måling

Branchen har valgt at anke de to pilotsager, der den 16. januar 2018 blev afgjort i Landsretten, til Højesteret. Sagerne vedrører den metode, som branchen har anvendt til opgørelse af de skattemæssige indgangsværdier af materielle anlægsaktiver. Såfremt branchen vinder sagerne i Højesteret kan det betyde en reduktion af den nu indregnede udskudte skat. Ændringer til den indregnede udskudte skat vil have en tilsvarende beløbsmæssig effekt på den indregnede opkrævningsret.

Der er således usikkerhed knyttet til den endelige opgørelse af udskudt skat af anlægsaktiver og den tilsvarende opkrævningsret.

Noter

	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
3 Nettoomsætning				
Omsætning	452.098	386.733	0	6.257
Over-/underdækning	1.735	-3.576	0	0
Regulering opkrævningsret vedrørende udskudt skat	187.395	0	0	0
Årets regulering forbrugerbetaling	-367	408	0	0
Nettoomsætning i alt	640.861	383.565	0	6.257

Segmentoplysninger

Aktiviteter - primært segment

Salg og distribution af vand	20.299	20.460	0	0
Salg og distribution af varme	122.237	89.938		
Salg af el	167.298	136.935	0	0
Eldistribution	65.149	62.879		
Spildevandsafledning og rensning	67.981	68.527	0	0
Øvrig omsætning	9.134	7.975	0	6.257
Over/underdækning samt regulering forbrugerbetaling	188.763	-3.149	0	0
Nettoomsætning i alt	640.861	383.565	0	6.257

Geografisk - sekundært segment

Hele koncernens omsætning er realiseret i Danmark.

Noter

	Koncern		Moderselskab	
	2017 t.kr.	2016 t.kr.	2017 t.kr.	2016 t.kr.
4 Personaleomkostninger				
Lønninger	70.013	68.819	0	5.657
Pensioner	9.455	10.401	0	660
Andre omkostninger til social sikring	1.052	1.444	-35	171
	80.520	80.664	-35	6.488
Heraf udgør vederlag til direktion og bestyrelse:				
Direktion	3.602	3.545	0	3.545
Bestyrelse (se note 27 for specifikation)	710	766	0	139
	4.312	4.311	0	3.684
Gennemsnitligt antal beskæftigede medarbejdere	161	159	0	10

I vederlag til direktion for 2016 indgår vederlag og godtgørelse til fratrådte medlemmer af direktionen.

Vederlag til direktion og bestyrelse er i 2017 udbetalt af Bornholms Energi og Forsyning A/S og viderefaktureret til de respektive selskaber i koncernen. I moderselskabet indgår vederlag til direktion og bestyrelse derfor under andre eksterne omkostninger.

Noter

	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
5 Finansielle indtægter				
Renteindtægter fra tilknyttede virksomheder	0	0	597	298
Andre finansielle indtægter	11.538	10.604	10.545	9.813
	<u>11.538</u>	<u>10.604</u>	<u>11.142</u>	<u>10.111</u>
6 Finansielle omkostninger				
Finansielle omkostninger tilknyttede virksomheder	0	0	341	32
Finansielle omkostninger BRK	3.166	2.632	0	0
Andre finansielle omkostninger	27.077	26.299	8.184	7.491
	<u>30.243</u>	<u>28.931</u>	<u>8.525</u>	<u>7.523</u>
7 Skat af årets resultat				
Årets aktuelle skat	0	-1.015	239	118
Årets udskudte skat	-942	5.895	-207	61
Regulering af skat vedrørende tidligere år	239	1.053	0	0
Regulering af udskudt skat tidligere år	969	822	0	0
Regulering udskudt skat vedrørende særlige poster	131.071	0	0	0
	<u>131.337</u>	<u>6.755</u>	<u>32</u>	<u>179</u>
der fordeler sig således:				
Skat af årets resultat:	132.216	4.596	148	-52
Skat af egenkapitalbevægelser	-879	2.159	-116	231
	<u>131.337</u>	<u>6.755</u>	<u>32</u>	<u>179</u>

Noter

	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
8 Resultatdisponering				
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode	0	0	-120.397	13.627
Overført resultat	-119.873	12.271	524	-1.356
	<u>-119.873</u>	<u>12.271</u>	<u>-119.873</u>	<u>12.271</u>

9 Immaterielle anlægsaktiver

Koncern

	Goodwill
	t.kr.
Kostpris 1. januar 2017	900
Kostpris 31. december 2017	<u>900</u>
Af- og nedskrivninger 1. januar 2017	360
Årets nedskrivninger	450
Årets afskrivninger	<u>90</u>
Af- og nedskrivninger 31. december 2017	<u>900</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2017	<u><u>0</u></u>

Noter

10 Materielle anlægsaktiver

Koncern

	Grunde og bygninger	Produktions- anlæg og ma- skiner	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Distributions- anlæg	Materielle an- lægsaktiver under udførel- se	I alt
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Kostpris 1. januar 2017	227.837	1.604.970	108.095	1.674.911	219.831	3.835.644
Tilgang i årets løb	2.835	12.731	4.278	0	165.006	184.850
Afgang i årets løb	-10.852	-7.591	-4.099	-2.164	0	-24.706
Overførsler i årets løb	13.736	199.863	19	75.076	-288.694	0
Kostpris 31. december 2017	<u>233.556</u>	<u>1.809.973</u>	<u>108.293</u>	<u>1.747.823</u>	<u>96.143</u>	<u>3.995.788</u>
Af- og nedskrivninger 1. januar 2017	59.158	675.974	67.473	223.429	0	1.026.034
Årets nedskrivninger	0	200.687	0	0	0	200.687
Årets afskrivninger	7.327	60.916	7.051	38.007	0	113.301
Tilbageførte ned- og afskrivninger på afhændede aktiver	-4.448	-3.677	-3.615	-55	0	-11.795
Af- og nedskrivninger 31. december 2017	<u>62.037</u>	<u>933.900</u>	<u>70.909</u>	<u>261.381</u>	<u>0</u>	<u>1.328.227</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2017	<u>171.519</u>	<u>876.073</u>	<u>37.384</u>	<u>1.486.442</u>	<u>96.143</u>	<u>2.667.561</u>
Renteomkostninger indregnet i kostprisen	<u>0</u>	<u>2.578</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>811</u>	<u>3.389</u>
Regnskabsmæssig værdi af leasede aktiver	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>7.159</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	

Noter

	Moderselskab	
	2017	2016
	t.kr.	t.kr.
11 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		
Kostpris 1. januar 2017	1.377.059	1.377.059
Kostpris 31. december 2017	1.377.059	1.377.059
Værdireguleringer 1. januar 2017	642.910	639.422
Nettoeffekt ved ændring af regnskabspraksis	0	-16.978
Årets resultat	-120.397	13.627
Årets regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi	3.495	6.803
Øvrige egenkapitalbevægelser, netto	-3.806	36
Værdireguleringer 31. december 2017	522.202	642.910
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2017	1.899.261	2.019.969

Koncern

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder specificerer sig således:

Navn	Hjemsted	Ejerandel	Egenkapital	Årets resultat
Bornholms Energi og Forsyning A/S	Bornholm	100%	32.424	3.914
Bornholms Energi A/S	Bornholm	100%	22.582	1.266
Bornholms El-Produktion A/S	Bornholm	100%	244.507	2.411
Bornholms El-Net A/S	Bornholm	100%	386.647	-160.560
Bornholms Varme A/S	Bornholm	100%	500	0
Bornholms Vand A/S	Bornholm	100%	224.685	7.199
Bornholms Spildevand A/S	Bornholm	100%	981.972	23.872
Biokraft A/S	Bornholm	100%	8.558	1.937

Noter

12 Finansielle anlægsaktiver

Koncern

	Andre tilgode- havender	Deposita	Lovbestemt opkrævningsret
	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Kostpris 1. januar 2017	122.907	312	0
Tilgang i årets løb	0	13	177.035
Afgang i årets løb	-6.770	0	0
Kostpris 31. december 2017	116.137	325	177.035
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2017	116.137	325	177.035

12 Finansielle anlægsaktiver (Fortsat)

Moderselskab

	Tilgodehaven- der i tilknytte- de virksomhe- der	Andre tilgode- havender
	t.kr.	t.kr.
Kostpris 1. januar 2017	10.000	97.993
Afgang i årets løb	0	-5.397
Kostpris 31. december 2017	10.000	92.596
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2017	10.000	92.596

Noter

	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
13 Tilgodehavende hos Bornholms Regionskommune				
Tilgodehavende hos Bornholms Regionskommune	5.338	1.991	0	0

Tilgodehavender hos Bornholms Regionskommune, der pr. 31. december 2017 udgør 5.338 t.kr. er opstået som led i almindelig samhandel, og kan henføres til tilgodehavender vedr. opkrævning af brønde mv., vejafvandingsbidrag samt gadelysarbejder.

14 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter udgøres af forudbetalte omkostninger vedrørende husleje, forsikringspræmier, abonnementer og renter samt reguleringer til dagsværdi for afledte finansielle instrumenter med positiv dagsværdi.

	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
15 Underdækning og opkrævningsret vedr. klimatilpasning				
Saldo primo	33.188	36.764	0	0
Opkrævningsret klimatilpasningsprojekter primo	12.462	9.612	0	0
Årets regulering i underdækning	1.949	-3.576	0	0
Årets regulering i klimatilpasningsprojekter	-450	2.850	0	0
Saldo ultimo	47.149	45.650	0	0

Noter

16 Egenkapital

Selskabskapitalen består af 10.001 aktier à nominelt t.kr. 1.000. Ingen aktier er tillagt særlige rettigheder.

Selskabskapitalen har udviklet sig således:

	2017	2016	2015	2014	2013
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Virksomhedskapital 1. januar 2017	10.001	10.000	10.000	10.000	10.000
Tilgang i året	0	1	0	0	0
Virksomhedskapital	10.001	10.001	10.000	10.000	10.000

	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
17 Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser				
Saldo primo 1. januar 2017	7.246	8.632	1.445	1.720
Hensat i året	6.975	0	1.205	0
Årets regulering	-834	-1.386	-262	-275
Saldo 31. december 2017	13.387	7.246	2.388	1.445

18 Hensættelse til udskudt skat

Hensættelse til udskudt skat

1. januar	38.845	30.707	0	0
Ændring i anvendt regnskabspraksis	0	-4.957	0	0
Hensat i året	125.169	13.095	0	0
Hensættelse til udskudt skat 31. december	164.014	38.845	0	0

Noter

19 Langfristede gældsforpligtelser

Koncern	Gæld			
	Gæld	31. december	Afdrag	Restgæld
	1. januar 2017	2017	næste år	efter 5 år
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Kreditinstitutter	910.093	902.743	121.642	527.960
Leasingforpligtelser	6.392	7.228	2.005	0
Klimatilpasningsprojekter	15.509	14.262	1.208	9.634
Bornholms Regionskommune	716	0	0	0
Tilslutningsbidrag	26.728	36.755	974	31.887
	959.438	960.988	125.829	569.481

I gæld til andre kreditinstitutter indgår dagsværdien af renteswaps med en samlet hovedstol på t.kr. 38.127 og en markedsværdi pr. 31. december 2017 på t.kr. -7.075 (2016: t.kr. -9.817). Renteswap med hovedstol på t.kr. 11.364 og markedsværdi på t.kr. -782 udløber i 2020. Renteswap med hovedstol på t.kr. 26.763 og en markedsværdi på t.kr. -6.293 udløber i 2028.

Morderselskab	Gæld			
	Gæld	31. december	Afdrag	Restgæld
	1. januar 2017	2017	næste år	efter 5 år
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Kreditinstitutter	80.199	70.499	9.577	32.537
	80.199	70.499	9.577	32.537

I gæld til andre kreditinstitutter indgår dagsværdien af renteswap med en hovedstol på t.kr. 11.364 og en markedsværdi pr. 31. december 2017 på t.kr. -782 (2016: t.kr. -1.458). Renteswappen udløber i 2020.

Noter

20 Finansielle instrumenter

I lighed med tidligere år har koncernen indgået købskontrakter om fremtidige el-leverancer. Kontrakterne er indgået for at sikre selskabets forventede behov for køb og salg af el til indgåede fastpriskontrakter. Dagsværdien af de indgåede kontrakter er opgjort til t.kr. 308, der er indregnet som et aktiv under andre tilgodehavender. Dagsværdien er opgjort ud fra dagsværdihierakiets niveau 2 og er baseret på markedsprisen af de enkelte kontrakter ud fra det prognosticerede forbrug på kontrakten. Kontrakterne afregnes på baggrund af det faktiske fysiske forbrug knyttet til de underliggende kontrakter overfor slutkunden. Selskabet har således ingen pris-, volumen- eller profilrisiko på salg af el til slutkunder på fastpris kontrakter. Det skal endvidere bemærkes, at selskabets tilsvarende slutkundecontrakter har en positiv værdi, der modsvarer den indregnede forpligtelse. Værdien af disse kontrakter er ikke indregnet i balancen.

Der er tillige indgået renteswaps, jf. note 19.

	Koncern		Moderselskab	
	2017 t.kr.	2016 t.kr.	2017 t.kr.	2016 t.kr.
21 Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor				
ERNST & YOUNG				
Revisionshonorar	435	422	61	59
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	247	98	19	0
Skatterådgivning	27	0	0	0
Andre ydelser	2.158	604	53	0
	2.867	1.124	133	59

22 Eventualposter m.v.

Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S' eventualforpligtelser omfatter de for branchensædvanlige miljøforpligtelser.

Koncernen har ligesom branchen i øvrigt anfægtet SKAT værdiansættelse af de skattemæssige indgangsværdier på koncernens anlægsaktiver. Branchen har ført sager mod SKAT i både Landsskatte retten og Landsretten, hvor SKAT imidlertid har fået medhold begge steder. Branchen har anket sagerne fra Landsretten til Højesteret. Såfremt branchen vinder sagerne i Højesteret kan det betyde en reduktion af den indregnede udskudte skat og opkrævningsret. Der henvises til note 1.

Noter

22 Eventualposter m.v. (Fortsat)

Modervirksomheden indgår i sambeskatning med de tilknyttede virksomheder. Selskaberne hæfter ubegrænset og solidarisk for selskabsskatter samt kildeskatter på udbytte, renter og royalties inden for sambeskatningskredsen. De sambeskattede virksomheders samlede kendte tilgodehavende og skyldige selskabsskatter og kildeskatter fremgår af koncernregnskabet for Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S. Eventuelle senere korrektioner af selskabsskatter og kildeskatter vil kunne medføre, at selskabernes hæftelse udgør et større beløb.

Koncernens selskaber hæfter solidarisk for fællesregistrering af moms.

Koncernen har bygninger beliggende på lejet grund. Koncernen har ved lejemålets ophør pligt til at nedtage bygninger og rydde grunden. Lejemålet løber indtil en af parterne opsiger aftalen. Lejemålet kan dog tidligst opsiges af udlejer til ophør 31. december 2041. Omkostninger til at rydde grunden er estimeret til ca. 13 mio. kr. Ledelsen forventer ikke at fraflytte lejemålet og har igangsat en større investering med konvertering af det nuværende kraftvarmeanlæg til 100% biobrændsel. Det er således ledelsens vurdering, at det ikke er sandsynligt, at forpligtelsen bliver aktuel indenfor en overskuelig fremtid. Som følge af den lange tidshorison kan omkostningen til at rydde grunden ligeledes være væsentligt ændret på det tidspunkt forpligtelsen eventuelt bliver aktuel. Der er som følge heraf ikke indregnet en forpligtelse i balancen og der er ikke tillagt reetableringsomkostninger til aktivets kostpris.

Andre kontraktlige forpligtelser

Koncernen har indgået kontrakter om halm- og flisleverancer til koncernens varmegærker. De kontraktlige forpligtelser beløber sig samlet set til t.kr. 73.785 pr. 31. december 2017. Kontrakterne er indgået på forskellige tidspunkter og udløber derfor ikke på samme tidspunkt. Seneste kontraktudløber den 30. september 2020.

Koncernen har indgået aftale med ekstern leverandør om udførelse af anlægsarbejder til levering i perioden frem til år 2022. Pr. 31. december 2017 udestår betaling af ca. 18,5 mio. kr. af den samlede leverance.

Selskabet og koncernen har i forbindelse med afhændelse af fiberaktiver afgivet en række garantier overfor køber. Såfremt selskabet og koncernen ikke overholder de afgivne garantier, skal koncernen holde køber skadesløs for et beløb på op til 51,8 mio. kr.

Eventual aktiver

Koncernen har en samlet underdækning på 50.046 t.kr. Det er endnu ikke besluttet, i hvilket omfang koncernen vil gøre brug af denne opkrævningsret, hvorfor nettobeløbet ikke er aktiveret i balancen.

Noter

23 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Til sikkerhed for gæld til realkreditinstitutter, t.kr. 44.099, er der givet pant i en del af koncernens grunde og bygninger, hvis regnskabsmæssige værdi pr. 31/12 2017 udgør t.kr. 44.500.

24 Nærtstående parter og ejerforhold

Bestemmende indflydelse

Koncernens nærtstående parter med bestemmende indflydelse omfatter Bornholms Regionskommune, der er hovedaktionær. Koncernens nærtstående parter med betydelig indflydelse omfatter koncernens bestyrelse og direktion.

Transaktioner

Samhandel med nærtstående parter er foregået på markedsmæssige vilkår eller omkostningsdækkende basis. Der har i 2017 været samhandel med Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S, Bornholms Vand A/S, Bornholms Spildevand A/S, Bornholms Varme A/S, Bornholms Energi A/S, Bornholms El-Net A/S, Bornholms El-Produktion A/S, Bornholms Energi og Forsyning A/S og BOKRAFT A/S.

Ejerforhold

Følgende kapitalejer er noteret i selskabets ejerbog som ejende minimum 5% af stemmerne eller minimum 5% af selskabskapitalen:

Bornholms Regionskommune
Ullasvej 23
3700 Rønne

Noter

	Koncern	
	2017	2016
	t.kr.	t.kr.
25 Pengestrømsopgørelse - reguleringer		
Finansielle indtægter	-11.538	-11.103
Finansielle omkostninger	30.243	29.369
Af- og nedskrivninger	317.122	99.680
Skat af årets resultat	132.216	4.596
Ændring i andre hensatte forpligtelser	-619	-305
Andre reguleringer	0	-506
Over-/underdækning	-188.763	3.237
	278.661	124.968
26 Pengestrømsopgørelse - ændring i driftskapital		
Ændring i varebeholdninger	3.754	-42.963
Ændring i tilgodehavender	12.042	53.575
Ændring i leverandører mv.	13.753	-14.030
	29.549	-3.418

Specifikationer til årsrapporten

	<u>2017</u>
	t.kr.
27 Specifikation af bestyrelseshonorar i t.kr.	
Lars Goldschmidt	150,0
Betina Haagensen	50,0
Bjarne Westerdahl	35,0
Bo Haxthausen	35,0
Brian Kofoed	35,0
Carsten Raad Petersen	35,0
Jørn Westh	35,0
Kenn Rahbek Olsson	35,0
Linda Kofoed Persson	35,0
Poul Christian R. Bloch	35,0
Sven-Erik Pedersen	35,0
Ulla Röttger	35,0
Peter Brandt Koefoed	17,5
Jan Harvest	17,5
Andreas Ipsen	25,0
Flemming Jensen	25,0
Jens-Axel Hjorth-Larsen	25,0
Karsten Westh	25,0
Aage Siig Christensen	25,0
	<u>710,0</u>